

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ

1. Класифікація хронічної серцевої недостатності (СН). Етіопатогенез, діагностика та диференційний діагноз. Сучасні погляди на лікування СН зі збереженою, зниженою та помірно зниженою фракцією викиду лівого шлуночка.
2. Класифікація ішемічної хвороби серця (ІХС). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційний діагноз й ускладнення. Показання до хірургічного лікування. Профілактика, прогноз. Сучасні підходи до ведення хворих з ІХС.
3. Гострий коронарний синдром (ГКС): етіологія, патогенез, клінічні форми, підходи до діагностики та питання диференційного діагнозу. Протокол надання допомоги при ГКС на дошпитальному та шпитальному етапах.
4. Гострий інфаркт міокарда (ІМ), класифікація. Клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування згідно із сучасними рекомендаціями, реабілітація. ЕКГ-прояви ГКС.
5. Стабільна стенокардія напруження, сучасні підходи до визначення. Безбольова форма ІХС. Діагностичні критерії та диференційна діагностика, лікування.
6. Нестабільна стенокардія та її ускладнення. Протокол діагностики та лікування, показання для хірургічного лікування.
7. Кардіогенний шок. Види клінічних проявів, класифікація, діагностика та диференційний діагноз, невідкладна допомога, показання й обмеження тимчасової механічної підтримки кровообігу, сучасні клінічні рекомендації, мультидисциплінарна тактика та прогнозування.
8. Інфекційний ендокардит. Класифікація, етіологія, патогенез. Ускладнення, діагностика та диференційний діагноз, лікування. Приклади формулювання діагнозу.
9. Міокардити: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, медико-соціальна експертиза. Рекомендації Всеукраїнської асоціації кардіологів України з діагностики та лікування міокардиту. Міокардит як ускладнення COVID-19.
10. Класифікація перикардитів. Етіопатогенез. Ексудативний перикардит, критерії діагностики та диференційної діагностики згідно сучасних рекомендацій.
11. Порушення серцевого ритму: класифікація, етіологія, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування. ЕКГ критерії.
12. Пароксизмальна тахікардія. Етіологія, клініка. Диференційоване лікування

надшлуночкової та шлуночкової тахікардій. Роль в діагностиці добового моніторингу електрокардіограми за методом Холтера (ДМЕКГ).

13. Порушення провідності серця. Види блокад. Атріо-вентрикулярні блокади: діагностика та дифдіагностика, лікування. Показання для хірургічного лікування.

14. Кардіоміопатії (КМП): класифікація, етіологія, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування. Дилатаційна та гіпертрофічна КМП: диференційна діагностика, ускладнення, лікування згідно з сучасними рекомендаціями.

15. Набуті вади серця: етіологічні чинники, диференційний діагноз, діагностично-лікувальна тактика, покази до оперативного лікування. Особливості ведення та реабілітації хворих після кардіохірургічних втручань.

16. Вроджені вади серця: дефекти перетинок, відкрита аортальна протока, тетрада Фалло, коарктація аорти й інші. Діагностика та диференційна діагностика, лікування.

17. Мітральний стеноз. Діагностика, диференційний діагноз, ускладнення, лікування. Показання для хірургічного лікування.

18. Коарктація аорти. Визначення й етіологія. Варіанти клінічного перебігу, формування ЛГ. Значення неінвазивних та інвазивних методів діагностики при коарктації аорти.

19. Комбіновані аортальні вади серця. Визначення, етіологія, клінічні прояви, класифікація й ускладнення. Особливості порушень гемодинаміки. Діагностика, диференційний діагноз, протокол лікування.

20. Артеріальна гіпертензія (АГ). Класифікація за рівнем АТ, за ураженням органів-мішеней. Диференційна діагностика есенціальної АГ з симптоматичними АГ. Діагностична та лікувальна тактика. Особливості перебігу АГ під час воєнних дій. Формулювання діагнозу.

21. Симптоматичні артеріальні гіпертензії. Клініка ниркових, ендокринних і гемодинамічних АГ. Діагностика симптоматичних АГ, диференційний діагноз. Стандарти надання медичної допомоги.

22. Синкопальні стани при серцево-судинних захворюваннях, діагностика та диференційний діагноз, невідкладна допомога, сучасне лікування.

23. Атеросклероз. Сучасні погляди на проблему. Дисліпопротеїнемії. Діагностика та диференційний діагноз. Принципи лікування та профілактика згідно з сучасним клінічним протоколом.

24. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА): етіологія, клініка, діагностика та диференційний діагноз. Лікування ТЕЛА: тромболізіс, антикоагулянтна терапія, емболектомія, імплантація кава-фільтру (покази, протипокази, ускладнення). Профілактика тромбоемболічних ускладнень. Реабілітаційні

заходи.

25. Бронхіальна астма (БА). Етіологія, патогенез. Класифікація. Критерії діагностики, диференційний діагноз. Базисна терапія. Сучасні рекомендації щодо лікування та профілактики БА.

26. Хронічна дихальна недостатність, стадії, критерії діагностики та дифдіагностики. Лікування згідно з сучасними протоколами.

27. Негоспітальна пневмонія, етіологія, категорії хворих. Діагностика та диференційний діагноз, лікування згідно з сучасними рекомендаціями.

28. Нозокоміальні пневмонії, діагностика та диференційний діагноз, особливості перебігу, лікування згідно з сучасними протоколами.

29. Гостра дихальна недостатність (ДН). Причини, клінічні прояви, діагностика та диференційний діагноз, невідкладна допомога та подальше лікування у відповідності до сучасних рекомендацій.

30. Хронічне обструктивне захворювання легень. Причини. Класифікація. Особливості діагностики, диференційний діагноз і сучасні підходи до лікування, профілактика.

31. Хронічне легеневе серце, класифікація, діагностика та диференційний діагноз, ЕКГ- ознаки, лікувальна тактика згідно з сучасними рекомендаціями.

32. Захворювання плеври. Плевральні випоти. Класифікація. Етіологія, патогенез, діагностика, диференційний діагноз, сучасна лікувальна тактика, реабілітація.

33. Діагностичний торакоцентез. Алгоритм дослідження плеврального випоту. Методи візуалізації плеврального випоту (ультразвукове дослідження, рентгенодіагностика, магнітнорезонансна та комп'ютерна томографії). Лікування.

34. Особливості лікування хворих з патологією легень у військовий час згідно з сучасними рекомендаціями.

35. Уявлення про хронічну хворобу нирок, визначення, причини виникнення, принципи діагностики та лікування.

36. Діабетична нефропатія, особливості діагностики, методи лікування та профілактики згідно клінічних настанов.

37. Гломерулонефрити. Основи клінічної та морфологічної класифікації. Патогенез гломерулонефриту та його основних клінічних проявів (набряки, протеїнурія, АГ). Диференційно-діагностичні та лікувальні підходи згідно з сучасними рекомендаціями.

38. Нефротичний синдром. Етіологія. Діагностика та диференційна діагностика.

39. Хронічна ниркова недостатність. Класифікація. Етіологія, діагностика,

диференційний діагноз, принципи лікування згідно з сучасними протоколами.

40. Амілоїдоз. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика амілоїдозу нирок. Диференційний діагноз. Лікування у відповідності до сучасних рекомендацій.

41. Інфекції сечової системи. Класифікація. Клініка. Інструментальні та лабораторні методи діагностики. Диференційний діагноз (пієлонефрит, цистит). Ускладнення пієлонефриту. Принципи антибактеріального лікування згідно з сучасними рекомендаціями. Профілактика рецидивної інфекції сечової системи.

42. Особливості лікування нефрологічних хворих під час воєнних дій.

43. Клінічна та лабораторна діагностика ревматичної лихоманки (РЛ). Диференційна діагностика ураження суглобів при гострій РЛ. Лікування та профілактика ревматизму та його ускладнень згідно з сучасними рекомендаціями, реабілітаційні заходи.

44. Системні захворювання сполучної тканини. Класифікація. Діагностика та диференційна діагностика системної склеродермії з іншими захворюваннями сполучної тканини. Патогенетичне та симптоматичне лікування згідно з сучасними протоколами. Сучасні реабілітаційні заходи.

45. Ревматоїдний артрит. Класифікація, діагностика та диференційна діагностика з артритами іншої етіології, сучасні принципи лікування із застосуванням біотерапії інгібіторами ФНП-альфа й інтерлейкінів.

46. Системні васкуліти (СВ), основні чинники розвитку та ланки патогенезу СВ. Класифікаційні критерії СВ. Клінічне значення лабораторних та інструментальних методів дослідження. Питання диференційної діагностики з іншими васкулітами. Принципи лікування хворих на СВ, асоційовані з антинейтрофільними цитоплазматичними антитілами; їх прогноз. Сучасні рекомендації та реабілітаційні заходи.

47. Деформуючий остеоартроз. Диференційна діагностика. Методи лікування та реабілітації. Інвазивна терапія.

48. Спостереження за хворими з патологією опорно-рухового апарату в залежності від віку та надзвичайної ситуації. Особливості обстеження пацієнтів, в тому числі внутрішньоопереміщених осіб (ВПО), із хворобами хребта та суглобів в умовах воєнного стану, обмеження спеціалізованої медичної допомоги та під час евакуації.

49. Системний червоний вовчак. Клінічні прояви, методи діагностики та диференційного діагнозу, лікування у відповідності до сучасних протоколів, прогностичні критерії.

50. Анемії. Класифікація, етіологія, клініка, диференційна діагностика, терапевтичні заходи.

51. Залізодефіцитні анемії, Причини, принципи діагностики та диференційної діагностики, сучасне лікування, прогноз.
52. Гіпопластичні анемії, причини, діагностика та диференційний діагноз, сучасне лікування, прогноз, наслідки.
53. Геморагічні діатези. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура. Діагностика, диференційна діагностика, сучасне лікування.
54. Онкогематологічні захворювання: клініка, діагностика та диференційний діагноз, покази до направлення на лікування до онкогематолога.
55. Цукровий діабет (ЦД). Класифікація, діагностика та диференційний діагноз, ускладнення. Принципи лікування ЦД.
56. Захворювання щитоподібної залози (ЩЗ). Класифікація, етіологія, діагностика та диференційний діагноз. Лікувальні заходи в залежності від функції ЩЗ.
57. Тиреотоксикоз. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, сучасне лікування.
58. Аутоімунний тиреоїдит. Діагностика та диференційний діагноз, спостереження, лікування в залежності від функції ЩЗ, прогноз.
59. Гіпотиреоз. Етіологія, діагностика, дифдіагностичні критерії, патогенетичне лікування.
60. Спостереження за хворими з ендокринною патологією в залежності від віку й особливостей ситуації. Надання допомоги хворим з патологією залоз внутрішньої секреції під час воєнного стану. Обстеження учасників бойових дій, спостереження за ВПО з даною патологією в умовах обмеження спеціалізованої медичної допомоги та під час евакуації.
61. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ) та фенотипи рефлюксу: сучасні критерії встановлення діагнозу відповідно до Ліонського консенсусу 2.0 (Lyon Consensus 2.0). Патофізіологічна роль інтегрального моніторингу рН-імпедансометрії (базовий нічний імпеданс (MNBI), індекс хвиль, викликаних ковтанням (PSPW)). Диференційний діагноз із функціональною печією та гіперчутливістю стравоходу до рефлюксу. Рефрактерна ГЕРХ: тактика курації. Первинна та вторинна профілактика стравоходу Барретта.
62. Хронічний гастрит та передраковий стан шлунка: молекулярно-морфологічна характеристика змін слизової оболонки шлунка за класифікаціями OLGA/OLGIM. Особливості курації хворих з хронічним атрофічним гастритом згідно з міжнародними рекомендаціями MAPS II. Інфекція *H. pylori*: роль у шлунковому канцерогенезі. Критерії діагностики, лікування та оцінки ефективності лікування та тактика динамічного серологічного та ендоскопічного спостереження.
63. Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки: верифікація діагнозу

та сучасні схеми ерадикаційної терапії першої, другої та ад'ювантної ліній згідно з Маастрихтським консенсусом VI (Maastricht VI / Florence). Проблема антибіотикорезистентності в Україні. Тактика ведення пацієнтів із НПЗП -, аспірин - індукованими та ідіопатичними виразками. Профілактика рецидивуючих виразкових кровотеч.

64. Метаболічно-асоційована стеатотична хвороба печінки (MASLD): еволюція термінології від NAFLD до MASLD. Патогенетична концепція «множинних паралельних ударів». Сучасні алгоритми неінвазивної діагностики фіброзу печінки (індекси FIB-4, NFS, роль транзієнтної еластографії). Стратегії лікування: немедикаментозні підходи, кардіометаболічний захист, перспективи застосування новітніх таргетних молекул (агоністи рецепторів FXR, PPAR, GLP-1).

65. Хронічні вірусні та аутоімунні гепатити: сучасні стандарти терапії хронічного гепатиту В та С (схеми із застосуванням противірусних препаратів прямої дії). Диференційний діагноз синдрому жовтяниці (надпечінкова, печінкова, підпечінкова) із використанням сучасних візуалізаційних та лабораторних маркерів. Overlap-синдром.

66. Цироз печінки (ЦП) та портальна гіпертензія: Оцінка тяжкості за шкалами Child-Pugh та MELD-Na. Сучасна концепція клінічно значущої портальної гіпертензії (КЗПГ) відповідно до критеріїв Baveno VII. Тактика застосування неселективних бета-блокаторів для первинної та вторинної профілактики кровотеч із варикозно розширених вен. Синдром гострої печінкової недостатності на тлі хронічної (ACLF). Показання та протипоказання до TIPS та трансплантації печінки.

67. Хронічний панкреатит (ХП): сучасні алгоритми діагностики за критеріями НаPanEU. Диференційний діагноз між ХП та аденокарциномою підшлункової залози. Екзокринна недостатність підшлункової залози (ЕНПЗ): діагностична цінність фекальної еластази-1. Оцінка та корекція нутритивного статусу пацієнтів. Принципи адекватної замісної ферментотерапії за рекомендаціями EPC 2026.

68. Запальні захворювання кишечника (ЗЗК) — виразковий коліт та хвороба Крона: Молекулярно-генетичні та мікробіотичні аспекти патогенезу. Оцінка активності процесу за індексами Mayo та CDAI. Стратегія лікування «Treat-to-Target» (STRIDE-II): від клінічної ремісії до ендоскопічного та гістологічного загоєння слизової оболонки. Сучасні алгоритми біологічної терапії (інгібітори ФНП-альфа, антиінтегрини, інгібітори інтерлейкінів) та малих молекул (інгібітори JAK-кіназ). Тактика ведення резистентних форм.

69. Особливості нутритивної підтримки та стрес-індукованої патології шлунково-кишкового тракту (ШКТ) в умовах воєнного стану: Вплив хронічного психоемоційного та бойового стресу на вісь «головний мозок — кишечник». Особливості перебігу та курації пацієнтів із синдромом подразненого кишечника (СПК), функціональною диспепсією (ФД) та

ерозивно-виразковими ураженнями в умовах тривалого дистресу. Робота з пацієнтами з бойовою травмою, поєднаною з гастроінтестинальними розладами.

70. Набряк легень. Етіологія, патофізіологія. Клінічні прояви, діагностика та диференційний діагноз, невідкладна допомога на дошпитальному етапі.

71. Бронхоспазм. Етіологія. Основні симптоми й ознаки. Усунення дихальної недостатності. Діагностика та диференційний діагноз. Лікування та втручання згідно з сучасними рекомендаціями, критерії ефективності надання допомоги.

72. Гіпоглікемія. Етіологія. Діагностика та диференційний діагноз. Синдромальне лікування в залежності від ступеня свідомості. Покази до ушпиталення.

73. Гіперглікемія. Етіологія. Синдромальне лікування в залежності від ступеня свідомості та вираженості ознак гіперглікемії. Покази до ушпиталення. Критерії ефективності надання допомоги.

74. Анафілактична й алергічна реакції. Найпоширеніші алергени. Етіологія. Основні ознаки. Діагностика та диференційний діагноз, лікування, сучасні рекомендації.

75. «Гострий живіт»: етіологія, діагностика та диференційний діагноз. Ушпиталення, сучасна тактика медикаментозного знеболення.

76. Підозра на інсульт або транзиторну ішемічну атаку. Етіологія. Сучасний протокол лікування.

77. Тахікардія. Види. Етіологія. Основні синдроми. Методи діагностики, підходи до диференційного діагнозу. Диференційоване лікування, критерії ефективності надання допомоги.

78. Брадикардія. Етіологія. Питання диференційної діагностики. Синдромальне лікування. Черезшкірна електрокардіостимуляція. Критерії ефективності надання допомоги.

79. Біль у грудях. Гострий коронарний синдром, гострий ІМ з підйомом сегмента ST. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, серцево-легенева реанімація. Критерії ефективності надання медичної допомоги на етапах транспортування й у лікувальному закладі.

80. Синкопе та пресинкопальний стан. Етіологія. Клініка. Діагностика, визначення неврологічного статусу. Надання першої допомоги. Критерії ефективності надання допомоги. Стабілізація стану, реанімаційні заходи.

ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ТЕМ НАУКОВИХ ПРОПОЗИЦІЙ
ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ В АСПІРАНТУРУ

1. Сучасна діагностика та лікування міокардиту.
2. Діагностика та лікування серцевої недостатності зі зниженою фракцією викиду.
3. Нові підходи до лікування серцевої недостатності – нові можливості зберегти життя пацієнта гострого коронарного синдрому.
4. Застосування бета-блокаторів у пацієнтів із серцевою недостатністю ішемічного генезу та тиреоїдною патологією: невирішені питання.
5. MINOCA – інфаркт міокарду з необструктивним ураженням коронарних артерій: епідеміологія, патофізіологія, сучасна тактика лікування.
6. Феномен невідновленого кровотоку (no-reflow): визначення, патофізіологія, діагностика, шляхи профілактики.
7. Біомаркери запалення при серцево-судинних захворюваннях.
8. Використання можливостей штучного інтелекту для скринінгу серцевої недостатності зі зниженою фракцією викиду лівого шлуночка за допомогою ЕКГ.
9. Значення системного метаболічного розладу у розвитку віково-асоційованих захворювань.
10. Здорове довголіття й основні тренди антивікової медицини.
11. Стратифікація ризику кардіометаболічних захворювань: як відрізнити практично здорову людину?
12. Епігенетичний вік, прискорене старіння й їхня роль у розвитку метаболічно-асоційованих захворювань.
13. Особливості вивчення кардіометаболічних порушень з урахуванням варіабельності серцевого ритму та епігенетичних факторів.
14. Стресовий розлад і кардіометаболічні захворювання: чи існує зв'язок?
15. Роль мікробіоти кишечника у розвитку метаболічного синдрому та вікових захворювань.
16. Персоналізована медицина в профілактиці та лікуванні метаболічних порушень у людей середнього та старшого віку.
17. Вплив хронотипу та циркадних ритмів на ризик розвитку кардіометаболічних захворювань.
18. Вторинні ендокринні артеріальні гіпертензії: класифікація та діагностика.
19. Роль артеріальної гіпертензії в патогенезі серцевої недостатності.
20. Сучасні можливості діагностичних і терапевтичних інтервенцій метаболічно-асоційованої стеатотичної хвороби печінки з урахуванням оновлених положень (Evidence-based clinical practice guidelines for metabolic dysfunction-associated steatotic liver disease (MASLD) 2026).
21. Особливості коморбідного перебігу гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби та ішемічної хвороби серця: сучасні підходи до диференційної діагностики та можливості терапевтичних інтервенцій.
22. Роль кишкової мікробіоти у розвитку та прогресуванні кардіометаболічних захворювань. Сучасні методи корекції мікробіоцинозу

кишечника. Показання та протипоказання до трансплантації фекальної мікробіоти (ТФМ).

23. Інсулінорезистентність як основна ланка розвитку ЦД2 та серцево-судинних захворювань.

24. Сучасні уявлення про лікування та профілактику інфекцій сечової системи.

25. Діабетична хвороба нирок: діагностика, лікування, профілактика.

26. Хронічна ниркова недостатність у додіалізний період – сучасні можливості нефропротекції.

27. Характеристика класів лікарських препаратів, що застосовуються в лікуванні хронічної хвороби нирок.